

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

Capvt II. De perfectâ conuersione eius ad Deum, & de reparatione trium
Ecclesiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

1. Tim. 5.
17.
Sacerdotes li-
cet pauperes
honorat.

7.

In melio pau-
perum sedet
& mendicorū

giendum eis, cum præ manibus alia non haberet. Sacerdotibus etiam pauperibus reuerenter subue-
niebat & piè, præcipuè in ornamentis altaris: quò
& cultus diuini particeps fieret, & cultorū inopiæ
supplementa præberet.

Cum autem religiosâ deuotione, tunc tempo-
ris, limina uisitare Apostoli Petri: conspectâ mul-
titudine pauperum ante fores Ecclesiæ; partim
pietatis ductus dulcedine, partim paupertatis alle-
ctus amore; vni ex eis magis egenti proprias largi-
tus est vestes, & semicinctiis contectus illius, diem
illum in medio pauperū cum insolitâ spiritus iocunditate transegit: vt & sæcularem gloriam sper-
neret, & ad perfectionem Euangelicam gradatim
conscendendo perueniret. Mortificationi carnis
in vigilabat attentius: vt Christi crucem, quam in-
terius ferebat in corde, exterius etiam circumfer-
ret in corpore. Agebat autem hæc omnia vir Dei
Franciscus, nondum habitu, vel conuictu seque-
stratus à mundo.

CAPVT II.

*De perfectâ conuersione eius ad Deum, & de
reparatione trium Ecclesiarum.*

S. I.

QVONIAM autem seruus Altissimi, do-
ctorem non habebat aliquem in huius-
modi, nisi Christū: addidit adhuc ipsius
elementia eum in gratiæ uisitare dulce-
dine. Dum enim die quâdam egressus ad medi-
tandum in agro, deambularet iuxta Ecclesiam
sancti Damiani, quæ minabatur præ nimia vetu-
state ruinam; & in eam, instigante se spiritu, causâ
orationis intrasset: prostratus ante imaginem cru-
cifixi, non modicâ fuit in orando spiritus consolati-
one

tione repletus. Cumque lacrymosis oculis inten-
 deret in Dominicam crucem; vocem de ipsa cru-
 ce dilapsam ad eum, corporeis audiuit auribus ter-
 dicentem; Franciscus, vade, & repara domum meam,
 quæ, ut cernis, rota destruitur. Tremefactus Fran-
 ciscus, cum esset in Ecclesia solus, stupet ad tam
 mirandæ vocis auditum; cordeque percipiens di-
 uini virtutem eloquij, mentis alienatur excessu. In-
 se tandem reuersus, ad obediendum se parat; & to-
 tum se recolligit ad perficiendum mandatum, de
 materiali Ecclesia reparandâ: licet principalior in-
 tentio verbi ad eam ferretur, quam Christus suo
 sanguine acquisiuit. sicut eum Spiritus sanctus
 edocuit, & ipse postmodum fratribus reuelauit.
 Surrexit proinde, signo crucis se muniens. & as-
 sumptis pannis venalibus, ad ciuitatem quæ Ful-
 gineum dicitur, festinus accessit: ibique venditis
 quæ portauerat, equum cui tunc infederat, felix
 mercator assumpto pretio dereliquit. Rediensque
 Assisium Ecclesiam, de cuius reparatione manda-
 tum acceperat, reuerenter intrauit; & inueto illic
 Sacerdoti pauperculo reuerentiam decentem ex-
 hibuit. & ad reparationem Ecclesiæ, & pauperum
 usum pecuniam obtulit: & ut secum se morari pa-
 teretur ad tempus, humiliter requisit. Acque-
 uit Sacerdos de morâ ipsius: sed timore parentum
 pecuniam non recepit, quam verus pecuniarum
 contemtor in quandam fenestram proiciens, ab-
 iectam velut puluerem vilipendit.

Moram autem faciente seruo Dei cum Sacer-
 dote prædicto, cum hoc intellexisset pater ipsius,
 perturbatus animo cucurrit ad locum. At ipse, quia
 nouus Christi erat athleta; cum audiret persecue-
 tium minas, & eorum præsentiret aduentum: da-
 re locum iræ volens, in quadam occultâ foueâ se
 abscon-

Vox è cruce
 de reparandâ
 Ecclesia ad
 FRANCISCUM.

A & 20. 28.

Vendit pan-
 nos & equum.

Pecuniam
 abiicit.

2.

Pater eum
 persequitur
 animo irato
 Rom. 12.

abscudit: in qua diebus aliquibus latitando, rogabat Dominum incessanter, lacrymarum imbre perfusus, ut liberaret de manibus persequentium animam suam: & pia quæ inspirauerat vota benigno favore compleret. Igitur excessiuâ quadam completus lætitiâ, cœpit de pusillanimitatis ignauiâ semetipsum arguere: relictaque foueâ, & abiecto pauore, versus ciuitatem Assisij iter aggressus est. Quem cum ciues cernerent facie squalidum, & mente mutatum; ac per hoc alienatum putarēt à sensu: luto platearum, & lapidibus impetebant; & tanquam infano & dementi, clamosis vocibus insultabāt. Famulus autem Domini nullâ fractus aut mutatus iniuriâ, ut surdus in omnibus pertrāsibat. Cumque clamorem huiusmodi pater audisset, statim accurrens, non ad liberandum eum, sed potius ad perdendū: omni miseratione subtractâ, pertractum, domi primò verbis, deinde verberibus & vinculis angit. Ipse autem ad exsequendū quod cœperat, pròptior ex hoc & validior reddebatur: recolens illud Euangelij verbum, *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum celorum.*

Et in vincula conicit.

Mat. 5. 10.

3.
Mater è vinculis eius liberat.

Obuius ita parenti.

Post modicum verò tempus, patre à patriâ discedente, mater eius factum mariti nō approbans, & inflexibilem filij cōstantiam emolliri posse non sperans: à vinculis absolutum abire permisit. At ipse gratias omnipotenti Deo referens, ad locū in quo prius fuerat, est reuersus. Rediens autem pater, & eum non inueniens domi, conuitiis illatis vxori, fremens cucurrit ad locum: ut si eum reuocare non posset, saltem de prouinciâ effugaret. Franciscus verò confortatus à Deo, obuium vtrò se obtulit patri furētī, liberâ voce clamans, se pro nihilo ducere vincula & verbera eius: insuper &

con-

contestans, se pro Christi nomine gaudēter mala omnia subiturū. Videns itaque pater quod eum reuocare non posset, ad extorquendam pecuniam se conuertit: quā tandē inuentā in fenestrenulā quadam, aliquantulū ipsius mitigatus est furor, auaritiæ siti utrunque per haustum pecunię temperatā.

Tentabat deinde pater carnis, filium gratiæ, pecuniā iam nudatum ducere coram Episcopo ciuitatis: ut in ipsius manibus, facultatibus renunciaret paternis, & omnia redderet quæ habebat. Ad quod faciendum, se promptum exhibuit verus paupertatis amator. Perueniensque coram Episcopo, nec moras patitur, nec cunctatur de aliquo, nec verba expectat, nec facit: sed continuo depositis omnibus vestimentis, restituit ea patri.

Inuentus est autem tunc vir Dei cilicium habere ad carnem, sub vestibus delicatis. Insuper ex admirando seruore, spiritu ebrius, reiectis etiam femoralibus, totus coram omnibus denudatur, dicens ad patrem: *Usque nunc vocavi te patrem in terris, a modo autem securè dicere possum, "Pater noster qui es in calis: apud quem omnem thesaurum reposui, & omnem spei fiduciam collocaui.* Hoc cernens Episcopus, & admirans tam excedentem in viro Dei feruorem, protinus exsurrexit: & inter brachia sua illum cum fletu recolligens, uti erat vir pius & bonus; pallio quo erat amictus operuit; præcipiens suis, ut aliquid sibi darent ad mēbra corporis contegenda. Oblatus est autem ei mantellus pauper & vilis, cuiusdam agricolæ seruiantis Episcopo: quem ipse gratanter suscipiens, cū cæmento quod sibi occurrit, ad modum crucis manu propriā consignauit; operimentū formans ex eo crucifixi hominis, & pauperis seminudi. Sic igitur seruus Regis altissimi nudus relictus est, ut nudum sequere-

A 5 tur

4.

*Cedit patri
omnia, etiam
vestes.*

*O vocē vni
filij Dei
Matth. 6. 9.*

*Crucis signo
ex calce se
insignit.*

^a Sap. 10. 5.

rum crucifixum Dominum, quem amabat: sic utique cruce munitus, ut animam suam ligno salutis committeret, per quod de mundi naufragio saluus exiret.

5.

Solutus exinde mundi contemtor à vinculis mundanarum cupidinum; ciuitate relicta, securus & liber secretum solitudinis petiit: ut solus & silens, superne audiret allocutionis arcanum. Dumque per siluam quandam iter faciens, laudes Domino lingua Francorum, vir Dei Franciscus decantaret cum iubilo: latrones super eum ex abditis irruerunt. Quibus ferali animo, quis esset interrogantibus; vir Dei confidentiam plenus, Prophetica voce respondit, Præco sum magni Regis. At illi percutientes eum, in defossum locum plenum niuibus proiecerunt, dicentes: Iace rustice, præco Dei. Ipse verò, recedentibus illis, exsiliuit de foueâ: magnoque exhilaratus gaudio, altiori coepit voce per nemora laudes Creatori omnium personare.

Latrones cum
adoriuntur in
silua.

Et veniens ad quoddam vicinum cœnobium, elemosynam petiit ut mendicus: & recepit ut incognitus & despectus. Inde verò progrediens, deuenit Euglubium: ubi à quodam amico pristino agnitus & susceptus, paupere tunicula, ut Christi pauperculus, est contectus. Exinde, totius humilitatis amator se transtulit ad leprosos: eratque cum eis, diligentissime seruiens omnibus propter Deum. lauabat ipsorum pedes, ligabat vlcera, educebat plagarum putredinem, & saniam abstergebat. Osculabatur etiam ex miranda deuotione vlcerofas plagas ipsorum, Euangelicus medicus mox futurus. Propter quod tantam est à Domino consequutus virtutem, ut in spiritualibus & corporalibus morbis mirabiliter expurgandis, mirabilem efficaciam obtineret.

^a Vide cap. 8
5. 4.
Leprosi mi-
nistriat offi-
siose.

Refe-

Referam vnū de multis, quod accidit, viri Dei
famā postmodum latius clarescente. Cū enim
cuiusdam de comitatu Spoletano, os pariter &
maxillam, morbus quidam horribilis depascendo
corroderet; nec subueniri posset eidē aliquo me-
dicinæ remedio: contigit vt propter sanctorum ex-
poscēda merita, Apostolorum visitatis liminibus,
de peregrinatione rediens, seruo Dei occurreret.
Cumque præ deuotione vellet ipsius osculari ve-
stigia: vir humilis hoc non ferens, osculari volenti
pedes, osculū oris dedit. Dum autem leprosum
seruus Franciscus, mirabili pietate, illam plagam
horribilem ore sacro contingeret: omni fugato
morbo, subitō æger ille sanitatem recuperauit op-
tata. Nescio quod horum magis sit meritō ad-
mirandū: an humilitatis profunditas in osculo
tam benigno; an virtutis præclaritas, in miraculo
tam stupendo.

Fundatus iam in Christi humilitate Franciscus,
ad memoriam reducit obedientiam sibi è Cruce
iniunctam, de S. Damiani Ecclesiā reparandā; &
tanquam verus obediens Assisum rediit: vt saltem
mendicando, voci diuinæ pareret. Depositaque
omni verecundia, propter amorem pauperis cru-
cifixi, mendicabat apud eos, inter quos abundare
solebat; debile corpus, attritum ieiuniis, oneribus
lapidum supponendo. Prædictā igitur Ecclesia, iu-
uante se Domino, & deuotione ciuium assistente,
refectā: ne post laborem corpus torperet ignauā,
transtulit se ad reparandam Ecclesiam quandam
B. Petri, longius à ciuitate distantem: ob deuotio-
nem specialem, quam ad Apostolorū principem,
sinceræ fidei puritate, gerebat. Hac tandem Ec-
clesia consummata, peruenit ad locum qui Por-
tiuncula dicitur: in quo Ecclesia beatissimæ vir-
ginis

6.

Osculo lepro-
sum sanat.

7.

Tres Eccle-
sias in Assisat.
Sup. § 1.

Portiuncula
in qua S. Ma-
ria de Ange-
lis adicula.

ginis genitricis Dei antiquitus fabricata extiterat, sed deserta tunc à nemine curabatur. Quam cum vir Dei sic derelictam cōspiceret, ob deuotionem, feruentem, quam habebat ad Dominam mundi, cœpit illic assiduè, pro ipsius reparatione morari. Sentiens autem, iuxta nomen ipsius Ecclesiæ, quo ab antiquo, S. Maria de Angelis vocabatur, Angelicarum ibi uisitationum frequentiam: pedem fixit ibidem, propter reuerentiā Angelorum, amoremque præcipuum matris Christi.

8. Hunc locū vir sanctus amauit præ ceteris mundi locis. Hic etenim humiliter cœpit. hic virtuosè profecit. hic feliciter cōsummauit: hunc in morte fratribus, tanquam virgini carissimum, cōmendauit. De hoc, frater quidam Deo deuotus, ante conuersionem suam, uisionem uiderat relatione condignam. Innumeros cernebat homines cæcitate percussos, facie in cælum directâ, & genibus flexis, in huius Ecclesiæ stare circuito: qui omnes protēsis manibus in altum, lacrymabiliter clamabant ad Deum, misericordiam postulantes, & lumen. Et ecce ingens de cælo splendor aduenit, se per omnes diffundens: qui lumen unicuique tribuit, & salutem desideratam concessit. Hic est locus, in quo fratrum Minorum ordo à S. Francisco, per diuinæ reuelationis instinctum inchoatus est. Diuinæ namque prouidentię nutu, quâ Christi seruus dirigebatur in omnibus, tres materiales erexit Ecclesias, antequam Ordinem inchoans, Euangelium prædicaret: ut non solū à sensibilibus ad intelligibilia, à minoribus ad maiora, ordinato progressu conscenderet; verū etiam, ut quid esset factururus in posterum, sensibili foris opere, mysterialiter præsignaret. Nam instar reparatæ triplicis fabricæ, ipsius sancti viri ducatu; secundum

*Visio miranda
cuiusdam
fratris de
cæcis illuminatis*

*Trium Eccle-
siarum myste-
rium.*

dum datam ab eo formam, regulam & doctrinam,
 Christi triformiter renouanda erat Ecclesia, tri- ^{Inf. cap. 4}
 naque triumphatura militia saluandorum, sicut ^{§. 5. & seq.}
 & nunc cernimus esse completum.

CAPVT III.

De institutione Religionis, & approbatione
 Regulae.

IN Ecclesia igitur Virginis matris Dei, §. 1.
 moram faciente seruo ipsius Francisco:
 & apud eam, quae concepit¹ verbum ple- ^{Ioan. 1. 14}
 num gratiae & veritatis, continuis insistente gemi-
 tibus, vt fieri dignaretur Aduocata ipsius: meritis
 matris misericordiae concepit ac peperit spiritum
 Euangelicae veritatis. Dum enim die quodam, Mis-
 sam de Apostolis deuotus audiret: perlectum est
 Euangelium illud, in quo Christus discipulis ad
 praedicandum mittendis, formam tribuit Euange-
 licam in viuendo; *ne videlicet possideant aurum,* ^{Mat. 10. 9.}
vel argentum, nec in zonis pecuniam, nec peram in ^{S. Franciscus}
via, nec duas tunicas habeant, nec calceamenta dese- ^{fit pauper}
rant, neque virgam. Quod audiens & intelligens, ^{Euangelicus.}
 ac memoriae commendans Apostolicae paupertatis
 amicus, indicibili mox perfusus laetitia; Hoc
 est, inquit, quod cupio: hoc quod totis praecordiis
 concupisco. Soluit proinde calceamenta de pe-
 dibus, deponit baculum, peram reiiicit, & pecu-
 niam execratur, vnaque contentus tunicula, reiecta
 corrigia, pro cingulo funem sumit, omnem solici-
 tudinem cordis apponens, qualiter audita perficiat,
 & Apostolicae rectitudinis regulae per omnia
 se coarctet. Cœpit ex hoc vir Dei, diuino instinctu,
 Euangelicae perfectionis æmulator existere, & ad
 penitentiam ceteros inuitare. Erant autem ipsius
 eloquia